Kaivosteollisuus

Lausunto 23.1.2019

Lakivaliokunta

tiedoksi: Ympäristövaliokunta
Talousvaliokunta

Asia: HE 221/2018 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konkurssilain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

LISÄYS LAUSUNTOOMME

Kaivosteollisuus ry viittaa asiakohdan käsittelyyn lakivaliokunnassa 10.1.2019 ja saattaa valiokunnan tietoon Hituran kaivoksen konkurssin osalta alla mainitun.

Koska mainittu konkurssi on noussut aikaisempien eduskunnassa tehtyjen talousarviopäätösten jälkeen esiin muun muassa kaivoslain muutoksen käsittelyn yhteydessä (Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaivoslain 32 ja 34 §:n muuttamisesta HE 293/2018vp), oheistamme tämän asiakirjan myös ympäristövaliokunnalle ja talousvaliokunnalle.

HITURAN KAIVOKSEN KONKURSSI
- muutama huomio

1. Hituran kaivos ja erityisesti kaivoksen rikastushiekka-altaat perustettiin alunperin 1970-luvulla sen aikaisen tietämyksen pohjalta. Tähän liittyi muun altaiden sijoituspaikka harjun kylkeen ja osittain siten, ettei altaiden alta poistettu riittävästi maa-aineksia.
2. On jossain määrin epäselvää, varauduttiinko kaivoksen sulkemiseen aikaisemman toiminnan aikana riittävästi. Outokummun aikaisessa viimeisessä ympäristöluvassa vuodelta 2006 todetaan kuitenkin (s.12), että kaivos on suunnitellut parhaan tekniikan mukaisia sulkemistöitä yhdessä VTT:n, GTK:n, Tieliikelaitoksen ja Maa ja Vesi Oy:n kanssa. Lisäksi luvassa on 6 kpl erillisiä määräyksiä sulkemistöihin liittyen.
3. Outokumpu-konserni myi Hituran noin 25 milj eurolla 2007 https://www.outokumpu.com/en/news/2007/outokumpu-sale-of-hitura-mine-to-belvedere-

Kaivosteollisuus ry
Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
kaivosteollisuus.fi
Y-tunnus: 1743558-8

completed. Tietojemme mukaan Outokummulla oli tuolloin myös muita ostajaehdokkaita. Kauppahinnasta voi päätellä, että ostajalla oli tarkoitus jatkaa toimintaa kannattavasti vielä vuosia.

4. Hituraa operoineen yhtiön ajautuessa konkurssiin kaivoksella oli lainvoimainen ympäristölupa ja yhtiö oli asettanut sille valtion viranomaisen määräämän noin 2,0 milj euron vakuuden. Aluehallintovirasto oli samassa yhteydessä arvioinut ELY:n myötävaikutuksella sulkemisen kustannukseksi noin 4.5 milj euroa sekä asettanut uudeksi ympäristöluvan mukaiseksi vakuusvaatimukseksi saman summan.
5. Rikastushiekka-altaille läjitettiin 1990-luvulla jarosiittia, jota tuotiin Kokkolasta. Läjitykselle oli haettu ja saatu lupa viranomaisilta. Viranomaiset valvoivat ja hyväksyivät läjityksen. Sittemmin jarosiitin on todettu aiheuttavan osan ongelmista.
6. Hituran kaivoksen konkurssipesän ja Pohjois-Pohjanmaan ELY:n yhteistyö on sujunut hyvin. Konkurssipesä on myös laatinut selvityksen jarosiitista ja sen merkityksestä myös oikeudellisesti. Selvitys on toimitettu ympäristöministeriölle.
7. Julkisessa keskustelussa ei ole vielä riittävästi käsitelty sitä, miksi Hituran sulkemisen kustannukset nousevat valtion viranomaisen arvioimasta (AVI 4,5 milj €) nykyiseen arvioon, jonka antaa valtion kilpailuttama konsulttiyhtiö.

Kunnioittavasti

KAIVOSTEOLLISUUS ry

Pekka Suomela, toiminnanjohtaja